

Lietainais Lietuvas rallijs

ILZE BOJĀRE,
ilze.bojare@gmail.com

Kā jau Māris Jaunzemis minēja rakstā iepriekšējās lappusēs, komanda "Himantopus himantopus" uz sacensībām "Kuršiū marios 2017" devās pirmo reizi, taču debija sacensībās ārzemēs tā bija tikai Andrim Dekantam. Pārējiem trim dalībniekiem (Andrim Kleperam, Ievai Mārdegai un Ilzei Bojārei) jau ir diezgan liela pieredze, gan kopā startējot igauņu putnu rallijā, gan lietuviešu rallijā piedaloties internacionālu komandu sastāvā. Noteikti jāpiemin, ka Andris Klepers pagājušo gadu, startējot kopā ar igauņu draugiem, ieņēma pirmo vietu. Lietuvas rallija teritorija katru gadu ir viena un tā pati (rietumu piekraste no Palangas līdz Kaļiņingradas apgabala robežai), tāpēc maršruta plānojumu daļēji salikām pēc iepriekšējā gada parauga, bet lietainie un slapjie apstākļi, protams, ieviesa lielas korekcijas.

Dienu pirms sacensībām jau bijām Lietuvā un pētījām, kur ir koncentrējās kādas sugas, kuri ceļi ir izbraucami, kuri dīķi ir nolaisti utt. Ūdens daudzums uz laukiem bija patiešām iespaidīgs – tā šajā reģionā varētu izskatīties pavasarī, kad aplūdušas daudzas lauksaimniecības zemes. Izpētes dienā gan bija labs laiks un redzējām diezgan daudz sugu, ko sacensību dienā tā arī neizdevās ieraudzīt, bet sliktā laika prognoze nākamajā dienā lika domāt, ka putni nemigrēs un būs tur arī sacensību laikā, kas arī pierādījās.

Lietainus un vējainus sacensību apstākļus jau trīs no mums bija pieredzējuši igauņu rallijā Hijumā salā, un principā zinājām, kas mūs sagaida. Tā, bruņojušies ar precīzu maršrutu un laika plānojumu, labu optiku (sliktos redzamības apstākļos ļoti svarīgi nianšu ieraudzīšanai), lietussargiem, vairākām drēbju kārtām, lupatiņām aizsvidušo auto logu tīrīšanai, speciālajām optikas lupatiņām, optimisma un apņēmības pilni sākām ar nolūkotā meža izpēti. Izkāpām no auto plkst. 6.58, un solītais lietussargs bija klāt. Meža pūce atsaucās tikai trešajā nolūkotajā vietā, pēc mirkļa apodziņš arī atrādījās ar savu rudens dziesmu, un lielākais pārsteigums bija migrējoša ūdensvistiņa, ko nu meža dabūt, protams, nebijām cerējuši. Zinājām, ka tā ir vienā Klaipēdas dīķī, bet tagad mums ietaupījās tās atrašanai paredzētais laiks. Svarīgi bija sameklēt cekulzīlīti, jo šajā Lietuvas reģionā to nav daudz.

Meža sugas salasījās diezgan raiti, un, braucot uz Ventes ragu, Žemait-

kiemā mūs gaidīja skaists pārsteigums. Piebraucot pie pārbrauktuves "STOP" zīmes, Andris K. teica, ka te, uz šīs sarkanās mājas jumta, pirms gada bija gredzenūbele, lai skatāties uzmani. Un liels bija mūsu pārsteigums, ka gredzenūbele gan tā nebija, bet uz jumta maliņas sēdēja mājas apogs. Tad gan man atausa atmiņā iepriekšējam žurnālam "Putni dabā" gatavotā karte ar Lietuvas mājas apoga ligzdošanas vietām (Jusis u.c. 2017). Mūsu sajūsma bija tik liela, ka lēcām ārā no auto, ķērām labāko fotokameru (kam, izrādās, baterija bija izlādējusies). Mūsu pārsteigums bija divtik liels, kad apmēram kilometra attālumā vecas fermas galā ieraudzījām vēl vienu putnu. Par šo otro vietu lietuviešiem līdz šim nebija informācijas, un rallijā tikai vēl viena komanda bija atradusi mājas apogu. Pirms rezultātu paziņošanas par mājas apoga novērojumiem mums bija jāiesniedz OFK (ornitofaunistikas jeb "retumu" komisijas) rakstiska anketa.

Ventes ragā sadalījāmies divās daļās (rallija noteikumi to atļauj, braucot ar auto gan visiem jābūt tajā) – Ieva ar Andri D. devās "ķemmēt" krūmus, bet es ar Andri K. – meklēt putnus jūrā. Droši vien daudzi citi dalībnieki brīnījās, redzot, ka mēs nākam ar lietussargiem, bet tā ir jau pārbaudīta taktika lietussargu laikā – uzlikt kapuci, dzirdamība samazinās, bet lietussargs pasargā no lietus ne tikai pašu, bet arī teleskopu. No torņa vēl pirms paša Ventes raga mums izdevās viņos sazīmēt raga gaino dūkuri, kas peldēja samērā netālu no cekuldūkura, un izrādījās,

Foto: A. Klepers

Dažas minūtes pirms starta. No kreisās: Andris Klepers, Ilze Bojāre, Ieva Mārdega un Andris Dekants.

Foto: I. Bojāre

Izpētes diena mums beidzās autoservisā, kur uzticamajam "Fordam" salāpīja galošņu par sešiem eiro.

Autors: A. Dekants

Foto: V. Paškevičius

Noskenē bildi ar *Overly* un apskati, kā mums gāja pārvietojoties pa ceļiem.

Mūsu lielākā pārsteiguma autors – mājas apogs no Žemaitkiem. Tā kā pašiem fotoaparāts izrādījās bez baterijām, tad bildi mums aizlienēja lietuviešu draugi.

ka esam vienīgā komanda, kura to ir atradusi. Bijām dzirdējuši, ka Ventes ragā ir sārtgalviši, bet mūsu krūmu speciālisti tos diemžēl neatrada.

Tad sekoja Kintu nolaistais diķis ar dažām bridēju sugām, Kroku lanka ar noskatīto piļu peļķi, un te nu mūs gaidīja pārsteigums, kad no lietainās miglas tieši pie mašīnas “iznira” melngalvas zoss, ko iepriekšējā dienā nebijām te redzējuši. Tālāk sekoja Rusne, kur šogad bija daudz applūdušu lauku un līdz ar to arī vairāku sugu zosis. Izpētes dienā Andris K. vienā niedru malā ieraudzīja laučus, ko noteikti bija jāatrod arī sacensību laikā, jo šajā teritorijā tie ir maz sastopami.

Mēs palikām pie pārbaudītām vērtībām un braucām uz Klaipēdu, kas

mums klāt iedeva septiņas sugas. Turklāt abas komandas daļas (atkal sadalījāmies pa divi) atrada vienu un to pašu putnu – šaurknābja pūslīti. Pie mola to dzenāja mazie ķīri, kuru te bija patiešām daudz. Interesanti, ka lielā gaura te ir reti sastopama, tāpēc tālāk braucām uz austrumiem no Klaipēdas, uz vienu diķi, kur bijām to atraduši iepriekšējā dienā. Pavisam vienkārši tas nebija, jo konkrētajā diķī gauras tomēr nebija, bet, par laimi, tā atradās citā turpat netālu.

Mūsu situācija plēšu jomā bija gaužām bēdīga, tāpēc sacensību beigu daļu veltījām lauku izpētei, bet, neskatoties uz to, ka iepriekšējā dienā bijām redzējuši vairākus lauku piekūnus, lauku lijas un vienu bikšaino klijānu, šajā sugu grupā palikām ar pieticīgām trim sugām – jūras ērgli, zvirbulvanagu un peļu klijānu. Dzeņu sadaļa mums arī palika gaužām skumja, tikai ar vienu sugu – dižraibo dzeni. Kā pēdējā mūsu sarakstā

iekļuva *oenante* (komandā tā sauca akmeņčakstīti), kas dzīvojās pa dubļainiem, nenovāktiem kartupeļu laukiem. Un tā bija precīzi 100. novērotā suga, kas, salīdzinot ar citiem gadiem, nemaz nebija daudz. Tomēr klusi cerējām uz godalgoto trijnieku. Jau tuvojoties sacensību noslēguma vietai, gandrīz palikām iestīguši meža ceļā, jo laikam gandrīz visas komandas te bija braukušas pirms mums un ceļš bija pārvērties par dubļu lāmu. Labi, ka viss laimīgi beidzās, jo šajā rallijā par katrām nokavētām piecām minūtēm ņem nost vienu sugu.

Izrādījās, ka ar mūsu 100 sugām ir vairāk nekā pietiekami, lai svinētu uzvaru, un tā ir arī pirmā Latvijas putnu vērotāju komandas uzvara ārzemēs. Visas komandas kopā novēroja 141 putnu sugu, un šo skaitli izdevās uzminēt “Saldus & Co” pārstāvim Ainaram Mankum, par ko viņš, protams, saņēma mūsu apsveikumus un organizatoru balvu.

Foto: I. Bojāre

Ja lietus sijājas sejā, bet zosis izpētīt vajag, tad talkā nāk lietussargs.

Literatūra

Jusis V., Raudoniķis I., Karaļus S., Karlons M. 2017. Pierādīta mājas apoga ligzdošana Lietuvā. *Putni dabā* 2017/3: 12–13

Summary

Rainy Lithuanian bird-race /Ilze Bojāre/

It was the first time the team “Himantopus himantopus” (Andris Klepers, Ieva Mārdega, Andris Dekants, Ilze Bojāre) participated at “Kuršių marios 2017”, however three team members already had experience in birding competitions in Lithuania, participating in mixed nationality teams. The day before the competition, the team surveyed the territory: where the birds were concentrating, what was the status of the flooded roads, and where some rare bird species might be found. The preparatory work resulted in 100 observed bird species and first place in the competition. It is the first ever victory for a Latvian bird watching team abroad. All teams combined observed 141 bird species.